

František Josef Studnička (1836–1903)

Terminologie

In: Martina Němcová (author): František Josef Studnička (1836–1903). (Czech). Praha: Prometheus, 1998. pp. 155–156.

Persistent URL: <http://dml.cz/dmlcz/401635>

Terms of use:

© Němcová, Martina

Institute of Mathematics of the Czech Academy of Sciences provides access to digitized documents strictly for personal use. Each copy of any part of this document must contain these *Terms of use*.

This document has been digitized, optimized for electronic delivery and stamped with digital signature within the project *DML-CZ: The Czech Digital Mathematics Library* <http://dml.cz>

TERMINOLOGIE

František Josef Studnička napsal první české vysokoškolské učebnice matematiky, pro které vytvořil odbornou terminologii. Řada termínů vznikla přímým překladem z němčiny a francouzštiny, některé byly vytvořeny podle jazykových principů uplatňovaných v době národního obrození. Podstatná část Studničkových termínů je v českém jazyce dosud užívána. Do následujícího seznamu byly zařazeny některé kuriózní termíny, které se ve Studničkových učebnicích objevily, některé byly později nahrazeny modernější mezinárodně uznávanou terminologií. Tabulka obsahuje Studničkův termín, jeho dnešní ekvivalent nebo výklad, označení učebnice, ve které se termín vyskytuje, stránku, na které se poprvé objevil, či zkratku Pp, která značí, že se termín užívá *průběžně v příkladech*.

Termín / Symbol	Dnešní význam	Učeb.	S
osa úseček	osa x	[S318]	24
osa pořadnic	osa y	[S318]	24
souladný	harmonický	[S318]	75
středobodní rovnice			
kružnice	$x^2 + y^2 - a^2 = 0$	[S318]	80
bodová rovnice			
kružnice	$x^2 + y^2 - 2ax = 0$	[S318]	81
soumezný	splývající	[S318]	93
středobodní	spojnice středů		
přímka (centrála)	kružnic	[S318]	100
stejnoramenný	rovnoramenný	[S318]	131
průmětnice	průmět přímky	[S318]	135
řiditelka	řídící přímka	[S318]	141
souladné čtverobodí	harmonická čtveřice	[S318]	141
třiditel	diskriminant	[S318]	222
zvrhlý	degenerovaný	[S318]	229
tvůrkyně	vytvářející přímka	[S71]	53
průsek	průsečík, průnik, řez	[S71]	55
točnové plochy	rotační plochy	[S71]	69
rozvinutý tvar	parametrické vyjádření		
přímky	přímky	[S71]	39
stejnina	rovnost	[S133]	92
sbíhavá řada	konvergentní řada	[S133]	103
rozbíhavá řada	divergentní řada	[S133]	104
kolísavá řada	oscilující řada	[S133]	104

Termín / Symbol	Dnešní význam	Učeb.	S
pravidlo	kritérium	[S133]	108
řetězec	řetězový zlomek	[S133]	151
dvojběžná řada	dvojná řada	[S133]	143
trigonometrická tangenta	tangenta v reálném oboru	[S133]	163
všeobecný člen	n -tý člen	[S133]	Pp
kyklická funkce	cyklická funkce	[S219]	37
Laisantína	hyperbolická obdoba π : $\Pi = 2 \ln(1 + \sqrt{2})$	[S219]	51
kyklometrická funkce	cyklometrická funkce	[S219]	118
Ludolfina	Ludolfovo číslo	[S219]	130
soujenná čísla	komplexní čísla	[S219]	141
kmenná čísla	prvočísla	[S88]	61
shoda	kongruence	[S88]	100
laterální čísla	ryze imaginární čísla	[S104]	14
kanonický tvar soujenného čísla	goniometrický tvar komplexního čísla	[S104]	53
srovnalost	úměra	[S104]	79
nástava	variace	[S104]	154
přestava	permutace	[S104]	154
sestava	kombinace	[S104]	154
jednoduchý průměr	aritmetický průměr	[S187]	5
složitý průměr	vážený průměr	[S187]	5
neodvisle proměnná	nezávisle proměnná	[S31]	1
přetržitá funkce	nespojité funkce	[S31]	8
průtrž	nespojitosť	[S31]	8
differencovat	derivovat	[S31]	27
nerozvinutá funkce	implicitní funkce	[S31]	49
výměna	substituce	[S31]	59
obratník	inflexní bod	[S31]	150
vydutá křivka	konvexní funkce	[S31]	151
vypouklá křivka	konkávní funkce	[S31]	151
dotyčnick	bod dotyku	[S31]	187
uzelník	uzlový bod	[S31]	187
úvratník, návratník	bod úvratu	[S31]	188
převratník	speciální bod úvratu	[S31]	189
přetržník	bod nespojitosti	[S31]	190
l	přirozený logaritmus	[S133]	Pp
$\lim u_n = A$ $\lim n = \infty$	$\lim_{n \rightarrow \infty} u_n = A$	[S133]	Pp